

(א) לקמן ס: (כרימות ח.ת. תמורה ו:ו) (ג) גישין לו: תמורה לז: (ד) ויקרא טו: (ה) ג"ל אומר, טו: (ו) ג"ל אומר,

הגהות הגר"א

[א] גמ' (לא דלקדים כו' עד שפניס קמי חא"מ ועי' בת"י:)

מוסף רש"י

מת אחד מהן. משערי יו"ט. מביא חבירו. מן השוק. שלא בהגרילה. ויקרב זה הנותר אם של שט הוא, לזון בעלי חיים דנתן, אע"ג דלדב בן גולו ונדמה זה חומר ונדמה וכן דימי אצל בעלי חיים (כרימות ח.ת.).

תוס' ישנים

כפיא חבירו עמו שלא בהגרילה דברי ר' שמעון. וא"ת א"כ אמאי קאמר לעל מני מזה להניח לוקמה כ"י שמעון. י"ל דלמאי לא ידע למילמי דרי שמעון. ועוד דנחא ליה לאוקומיה אליבא דט"ל עגמא שאין זו (תמא אלה) [סגולה לוינאל] דר שמעון לא ידע אי רבנן הגרלה קאמרי או הנחה קאמרי. ריב"ז. ועוד מתורה דשעיר בפנים חוקה כתיב ביה. דלע"ג דחוקה לא כתיבה אלא בגנזי לכן הנששים בפנים ל"י יהודה, מ"מ כדקר בערות של פנים כתיב חוקה ואין להפסיקן בערות חוץ. ומוסריא לא מעבבא הרי"ה נמי א"א. ואע"ג דקאמריין לקמן פ' הילולא לו [ג, א] דלא דלקדים מעשה לחביו ל"י יהודה (וה עשה) (מה עשה) עשוי בדברים הנששים בגנזי לכן כגון תמנת שחיביל ואע"ג (שאין) [הן] מעבבות ואפילו שירים למריין [ובלן] ק. [ז] אם כלה כפר לא לא כלה לא כפר, לא איכא קרא שמעבדין יון עגמן מעמיין דוכלה מכפר, אבל אין סדריין] מעבבא דלא כתיב ביה חוקה, אצל הכהן כיון דמתנות דבר חוקה פנים חוקה דבר חוקה והגרלה (היא) גם היא לזון פנים, אם היא חסונה לעבד ודאי היה העבד מעבבא אלא ודאי (ומצדד) (ומסידר) לא מעבבא כו'. הגרי"ה נמי א"א מעבבא וא"ת הכי מוכח מהאי מירוא דהגרלה לא מעבבא [ואימא דליידי כדעבד מתנות מקמי הגהן]. י"ל דאין גיולת להפסיק בין הגרלה להנחה. ה"ר יוסף דאקדים מתנות דבר במובח מקמי מתנות שעיר בדיב"א. וא"ת אמאי לא מני נמי פרין מעבבא את השעיר בני האי גונא כגון דלקדים תמנת שעיר כהיכל מקמי מתנות דפר כהיכל דמזוויחו דברים הנששים בגנזי לכן כחון ניטא ואין הסדר מעבב.

אלא להך לישנא דאמרת. אליבא דרבי יהודה פליגי ואמר רבי ינאי מעבבא וכל שכן לרבי נחמיה הא מני לא רבי יהודה ולא רבי נחמיה: **הני מלוה להניח.** ואם לא הניח כשר (א) וזהו כולי עלמא מודו דנחמיה לא תנא זה קרא אלא חדא זימנא הוא דכתיב ונתן אהרן וגו' אצל בעלייה תנא זה קרא דכתיב (א) והקריב אהרן את השעיר אשר עלה עליו וגו' וכתיב והשעיר אשר עלה (א) ונשדודוס. על שעיר המשמלת כדכתיב והתודה עליו וגו': **אינימא לא הניח.** בזהוהו הוא דקאמר רבי שמעון כשר אצל בעלייתו מתוך קלפי אית ליה לרבי שמעון דמעבבא: **והסניא מס אחד מהן.** לאחר הגרלה דאי אפשר עוד להגריל אלא אם כן יציא שנים אחרים וילך אחד לאיצוד כדאמר'י צ"פ שני שעירי (לקמן דף סז.). **מציא.** אחד מן השוק תחת זה שמת ויהא חזירו של זה העומד (א) ואין צריך להגריל: **רבי שמעון לא ידע נ"ו.** לעולם לא הגריל דקאמר תנא קמא כשר לא הניח הוא ודקשיא לך היכי קאמר ר"ש עלה לא הגריל כשר אי הגרלה זו היינו הנחה משמע דאי לא העלה פסול לרבי שמעון לא תקשי דלא הגריל דקאמר ר' שמעון לא הגריל ממש קאמר ולא היה ידע דלא הגריל דקאמר ת"ק אהנחה הוא דקאי והכי קאמר להו ר' שמעון היינו בעלייה דהוא הגרלה ממש פליגנא עלייכו כדחא זלל המודה: **אי הגרלה דקאמריטו היינו בעלייה דהוא הגרלה ממש פליגנא עלייכו כדחא זלל המודה:** **אזל עליה לידעו מעבבא פליגנא צבתיי דלדידי הגרלה לא מעבבא כלל והיודו מעבב ולקמן מפרש טעמא דמרווייהו צוידוי: פר מעבב את השעיר.** אם הקדים אחת מן הטבדות של שעיר המזרחית לשל פר ועשאה קודם לפר הפר שהוא ראוי ליקדם לה מעבבא ופוסלה ואינה עולה לו ורזין לחזור ולעשותה לאחר הפר (א). וסדר עצבותיהו כן היא צפרשה בתחילה ממודה על הפר וידוי ראשון ואח"כ מגריל על השעיר ואחר כך ממודה על הפר וידוי שני ושחטו ומכניס כף ומחמה ונותן את הקטורת על האש וגומר ונותן מדם הפר על הכפורת ואחר כך שוחט את השעיר ונותן ממנו על הכפורת ואחר כך נותן מדם הפר על הפרוכת ואחר כך מדם השעיר ואחר כך מפרש דמים ונותן על מצוח הפנימי: **אזל השעיר אינו מעבב את הפר.** אם הקדים עצודת הפר והוא ראי המזרחות לשל אש ועשאה לפני שעיר אין השעיר שהיה ראוי ליקדם לה פוסלה: **במסוגם שפניס.** קאמרי דסדר הפר מעבב את השעיר: **אי אקדימיה לשעיר.** על צין הדסים מקמי פר לא עשה כלום: **אלא שעיר אינו מעבב את הפר מאי ניסו.** איזה עבודה מנינו בשעיר הקודמת לשל פר במתנות פנים דנימא עלה שאם שינה להקדים את של פר לפניה אין השעיר הראוי ליקדם לה פוסלה: **כהיכל.** על הפרוכת: **חוקה כסיבא כהו.** דהא אפילו רבי יהודה מודה לדבדריס הנעשין צפניס כתיב חוקה וראוי שינה זה בצבדות פנים שהרי הקדים לה את של פר שהיא המזרחת לה: **אלא לאו דאקדים מהסוג דפר צפניס מקמי הגרלה.** דשעיר דעל כרחך אינך מוצא עצודות שעיר קודם מתנות דפר צפניס אלא זו קתני דלא מעבבא: **ומסודרה לא מעבבא הגרלה נמי לא מעבבא.** אפילו עקר לה לגמרי. אלמא איכא למאן דאמר הגרלה לא מעבבא וקשיא למאן דאמר אפילו לרבי יהודה מעבבא וכל שכן לרבי נחמיה הא מני: **דאקדים מסוג דפר.** על מצוח הפנימי כדכתיב (ויקרא טו) ולקח מדם הפר ומדם השעיר וגו' והיה לו לאחריו עד גמר מתנות הפרוכת: **והי דנסדרה לא מעבבא.** הגרלה דהא לרבי יהודה לא כתיבה חוקה אדבדריס הנעשים בחוץ הגרלה מהיא כי עקר לה לגמרי מעבבא (א) דתנא זה קרא כדאמרן: **ואודו לטעמייהו.** אפלוגמא דלא התודה קאי ונימקי תחא שמע פר מעבב את השעיר גרסינן ליה: **יעמד**

טרף בקלפי פרק רביעי יומא

מ.

הגהות הב"ה

תני מצוה להניח. ה"ע הוה מני לשנויי הא מני רבי שמעון היא דאמר הגרלה לא מעבבא ואח"כ מלאמי צרייתא זו שניה בתוספתא [פ"ג] וסמוך לה שניה פלוגמא דבסמוך דרבי יהודה ורבי שמעון יעמד חי וכו' ומסיק דרבי רבי יהודה ורבי שמעון אומר וכו' ומדסיפא ר"ש רישא לאו רבי שמעון: **היא דקאמר תני מצוה להניח.** אינו מניח הדבייתא אלא פרושי קא מפרש מאי לא הגריל לא הניח הגורל: **רבי שמעון לא ידע.** ואם תאמר לימא דשפיר ידע ולא הגריל דרבי שמעון היינו עלה כי היכי דמפרשי נמי השתא ללא הגריל דידיה עלה אע"ג דלא הגריל דרבנן מספקא ליה אי הוי הניח או עלה וי"ל אי רבי שמעון פשיטא ליה דלא הגריל דרבנן היינו לא הניח א"כ הוה ליה למימר איכה לא עלה הגורל אצל השתא ניחא משום דמספקא ליה דילמא רבנן אמרי לא עלה וקרו ליה לא הגריל נקט נמי לא הגריל: **ואודו לטעמייהו דתניא יעמד חי ב"ו.** פרש"י דלודיו קאי ואמר שיש לגרוס אומר לעיל קודם ת"ש פר מעבב את השעיר וי"ג כניסת הספרים וקאי אהגרלה ומשום דקאמר לא אי צעית אימא ר"ש דאמר הגרלה לא מעבבא ואי צעית אימא רבי יהודה נהי דנסידרה לא מעבבא הגרלה מעבבא היכא דלא עלה הגורל כלל כו' ואודו לטעמייהו דכי היכי דפליגי ר' יהודה ארבי שמעון היכא דלא עלה הגורל מעולם הכא נמי פליגי היכא דעלה הגורל ומת המשמלת קודם מתן דמים דשעיר הפנימי דסבירא ליה לרבי יהודה ישפך הדם ויציא שנים אחרים ויגריל עליהם בתחילה דמניא יעמד חי עד מתי יהא זקוק לחיות עד מתן דמים של חבירו ולכפר עליו דקרא הוי פירוש עד שיכפרו בחבירו ור' שמעון סבר אין צריך ולכפר עליו אשעיר המשמלת קאי וה"ק והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד חי עד שיכפר עליו צוידוי ואם מת קודם וידוי מציא אחר זלל הגרלה ואם מת אחר וידוי אין צריך להציא אחר ע"פ שלא שילחו עדיין דשילחו אינו מעבב ואם מת המשמלת קודם וידוי וקודם זריקת דמי חבירו זרק הדם של חבירו ומציא שעיר אחר זלל הגרלה ומתודה עליו ולא יגריל אפילו למנוה דאין הגרלה אלא צפניס כדכתיב על שני השעירים ואם היה מציא שנים היה צריך לשפוך הדם לו לאחד את השני (עמו) שיעלה עליו הגורל לשם וכמו שפירש' דלרבי יהודה כשמת המשמלת צריך להציא שנים אחרים ולהגריל עליהם בתחילה הכי מנן לקמן כפרק שני שעירי (ד' סג.) ומסיים עלה והשני ירעה עד שיתאחד רבי יהודה אומר תמות ועוד א"כ רבי יהודה מת המשמלת ישפך הדם וצ"כ נמי איכא צהדיא מת אחד מהם משהגריל יציא שנים אחרים ויגריל דרבי רבי יהודה ומחאי קרא נפקא לן לרבי יהודה דמיד בתר פלוגמא דרבי יהודה ורבי שמעון גרסינן תסם לשלל אותו שאם נשפך הדם ימות המשמלת לא המשמלת ישפך הדם והאי מילתא אמתאן לרבי יהודה דרבי שמעון סבירא ליה מת אחד מהן מציא חבירו זלל

(א) גמ' היינו הנחה פליגנא עלייכו בתמתי ואודו לטעמייהו דתניא יעמד חי לפני ה' וכו' בכפרת דבריים הכתוב מדבר ת"ש פר מעבב את השעיר ושעיר וכו' הגרלה מהיא מעבבא ת"ש שאלו תמלידו כו' פ"ל: (ב) רש"י ד"ה מני מלוה חי כשר דבהא כ"ע מדו כו': (א) בא"ד והשעיר אשר עלה ולא תנא ביה קרא אלא לעבב לעבב הס' (ז) ד"ה מציא כו' על זה העומד אלא מאי אין נזיר: (ח) ד"ה כ"ע מעבב כו' ורזין לחזור ולעשותה לאחר הפר אבל השעיר אינו מעבב את הפר אם הקדים וכו' שהיה ראוי ליקדם לה פוסלה וסדר גנדומויין כן היא צפרשה וכו' ואמר כן מעבב הדמים ונתן על מצוח הפנימי הס' ומס' דמתנות שפניס הוה דקאמריין דסדר: (י) ד"ה ותי דנסידרה כו' לגמרי מעבבא כיון דתנא זה קרא:

רבינו חננאל

והא ר' ינאי דאמר דברי הכל עליית גורל מעבבא, הא מתנתא [מכאן] מוקים לה. (א) דודאי לא תימא מצוה להגריל דמשמע עליית גורל מתוך קלפי אלא אימא מצוה להניח ואם לא הניח כשר. ת"ש מצוה להגריל ולהתודות לא הגריל ולא התודה כשר. (ש"א לא הגריל כשר) לא התודה פסול. האי דקתני ר' שמעון לא הגריל מהו, אם תאמר לא הניח הוא כמו שהעמדת בהרייתא האחרת, מכלל דר' שמעון התנה לא בעי הגרלה בעי. והתניא בהדיא מת אחד מהן קיביא חבירו שלא בהגרילה דברי ר' שמעון. ודחי ר' ינאי הכי, לעולם הגרלה זו הנחה היא, ור' שמעון לא ידע האי הגרלה דתנו רבנן מאי היא, והכי קאמר להו אי היא דקאמרייתו מצוה להגריל הנחה (ו) היא זו היא מצוה, אבל עליית הגורל מעבבא, פליגנא עלייתו בהרתי קאמרייהו אינה מעבבת ואם לא התודה פסול. ואי הגרלה עליית גורל מעבבא, הוה היא מצוה, כדאמרייהו כו' והתניא בהא מורידא כול דהגרילה אע"ג דיאנה מעבבא מצוה מיהא איתא, ופליגנא לעלייתו בהתודה שאם לא התודה פסול. ת"ש פר מעבב את השעיר ושעיר אינו מעבב את הפר כו'. סדר עבודת יום הכפורים, מתודה כפרו ומגריל ונתון ומתולות על השעירים, ומתודה שמה כפרו ובעד ביתו כפרו. ושוחטו ונותן הדם למי שממרט בו, וחותה בתחלים, ותופס הקטורת ומכניס ומקטיר. וחזור ולזקק בה הפר ממי שממרט בו ומכניס ומוה על הכפורת ולפני הכפורת. ויוצא ושוחט

השעיר ומכניס דם השעיר ומוה כאשר הוה מדם הפר וחזור ונטול דם הפר ומוה ממנו אחת למעלה ו' פעמים כהיכל על פני הפרוכת. ויוצא ונותנו למי שממרט בו ונטול דם השעיר ומוה ממנו כאשר הוה מדם הפר. ויוצא ומערה דם הפר לתוך דם השעיר ומוה על המוכח. פי' במתנות שבפנים [בהזאות שמה בפנים]. בשלמא פר מעבב לשעיר, שאם הקדים הזאת השעיר לזוהאת הפר לא עשה כלום משום דמתנות שבפנים הן, ולדברי הכל מתנות שבפנים מעבב. אלא שעיר אינו מעבב לפר מאי ניהו, שאם הקדים הזאת של פר כהיכל קודם הזאת השעיר לפני ולפנים, חוקה כתיבה ובעינן דהדברים ככתבן. אלא דאי אקדים מתנות של פר בפנים קודם שיגריל בשעיר מה שעשה עשר, ומדסיידרן [לא מעבבא] ההגרילה אינה מעבבת, מכלל שאינה עבודה ואע"פ שלא יגריל כלל כשר. קשיא לר' ינאי. ודחי ואמר הא ר' יהודה היא, וכגון שהקדים דם הפר במובח קודם מתנות של שעיר כהיכל, וכיון דעבודת חוץ מקדיש הקדשים היא, אע"ג שהיא בגבוי לבן לר' יהודה לא מעבבא. ואקשינן והא מתנות שבפנים קתני. ופריק אלא לעולם הגרלה היא, והא מני ר"ש היא [ולקסבר הגרלה אינה מעבבת כלל. (ג) עמדה, כי לר' שמעון הגרלה לא מעבבא כלל, אבל לר' יהודה כסידרן לא מעבבא. כלומר, ההגרילה אינה מעבבת שחיטת הפר אלא אם שחט מה שעשה עשוי ויגריל, ולעולם בעי הגרלה על שני השעירים. ואודו לטעמייהו דתניא

(א) ר"ל כי להאיבעת אימא עתה סוביא כי לר"ש וכו'. (ג) גמ'ל דהתן.

